

H

2

DIEM NATALEM

REGIS AUGUSTISSIMI

FRIDERICI GUILIELMI IV.

IDIB. OCTOBR. H. XI. CELEBRANDUM

MANDATO

UNIVERSITATIS LITTERARUM VRATISLAVIENSIS

INDICIT

CAR. ERN. CHR. SCHNEIDER

PH. D. P. P. O.

PRAEMISSUS EST C. IULII CAESARIS DE BELLO GALLICO

LIBRI VI. CAP. 29—44 LOCUS.

VRATISLAVIAE
TYPIS UNIVERSITATIS
MDCCCL.

Hic qua...
...
...
...

Ad duas Commentarii Iuliani partes superioribus annis duobus cum omni lectionis varietate editas tertiam hanc eamque ultimam addimus similiter instructam eodem consilio illo, ut de codicum auctoritate certius iudicari possit. Idque magis etiam hac parte, quam duabus prioribus adiuvari cum reliquam scripturae discrepantiam considerantibus patebit, tum ex iis intelligitur, quae ad 30, 2 (*nuntius*) 3 (*eo*) 34, 3 (*ab perterritis*) 35, 9 (*ne murus*) 36, 3 (*in castris*) 39, 3 (*tam*) 43, 2 (*incendebantur*) 5 (*ac silvis*) adscripta sunt.

Litterarum singularium significatio eadem atque in secunda parte est haec:

<i>A</i> est Bongarsianus A	<i>X</i> est Leidensis A	<i>R</i> est Ortelianus	μ est Florentina
<i>B</i> - Parisinus A	Φ - Havniensis A	ξ - Lb Fabric.	ξ - Veneta f
<i>F</i> - Vossianus A	Ω - Parisinus B	Ψ - Lbb Fabric.	ρ - Aldina a
<i>A</i> - Egmondanus	<i>C</i> - Scaligeranus	<i>R</i> - Aicardi lectio	σ - Gryphiana a
<i>E</i> - Vratislaviensis A	<i>D</i> - Cuiacianus	Ξ - Aimoinus	ω - Vascosana
<i>Z</i> - Dresdensis A	<i>F</i> - Petavianus	Υ - Vaticanus Ursini	<i>a</i> - Stephaniana
<i>H</i> - Vindobonensis B	<i>G</i> - Vindobonensis C	U - Vossianus Clarkii	<i>b</i> - Gryphiana b
Θ - Vratislaviensis B	<i>L</i> - Vindobonensis F	$\mathfrak{U}$ - vetus codex Ursini	<i>c</i> - P. Manutiana
<i>I</i> - Vossianus B	<i>Q</i> - Leidensis B	$\mathfrak{V}$ veteres codices Ursini	<i>d</i> - Frelloiana
<i>K</i> - Vossianus C	<i>S</i> - Bongarsianus C	$\mathfrak{W}$ - codex Brantii	<i>e</i> - Aldina b
<i>A</i> - Gottorpiensis	<i>U</i> - Regius	$\mathfrak{X}$ - codex Ciacconii	<i>h</i> - Turrisana
<i>M</i> - Leidensis C	<i>V</i> - Vindobonensis I	$\mathfrak{Z}$ - Turrisani lectio	<i>i</i> - Lipsiana
<i>N</i> - Lovaniensis	<i>W</i> - Dukerianus	α - ed. Romana princeps	<i>m</i> - Scaligerana
Ξ - Hamburgensis	<i>Y</i> - Carrariensis	β - incerta	<i>n</i> - Jungermanniana
<i>O</i> - Gualterianus	$\mathfrak{M}$ - Norvicensis	γ - Mediolanensis a	<i>p</i> - Graeviana
<i>P</i> - Dresdensis B	$\mathfrak{P}$ - Palatinus	δ - Veneta b	<i>q</i> - Davisiana
Σ - Vindobonensis E	$\mathfrak{D}$ - Gothanus B	ϵ - Veneta c	<i>r</i> - Clarkiana
<i>T</i> - Andinus	$\mathfrak{E}$ - Vratislaviensis C	ζ - Veneta d	<i>u</i> - Oudendorp. utraque
<i>T</i> - Oxoniensis	$\mathfrak{G}$ - Dorvillianus	η - Veneta e	u^a - Oudendorpiana 1
Φ - Vindobonensis A	$\mathfrak{S}$ - Vindobonensis D	λ - Beroaldina	u^b - Oudendorpiana 2

Item quae minusculae superne adscriptae sunt, α exemplaris Confluentini, $\circ$ Oudendorpii, π Plüschkii, φ exemplaris Fabriciani auctoritatem, numeri 1 et 2 manum primam et secundam significant.

29. Caesar, postquam per Ubios exploratores conperit Suevos sese in silvas recepisse, inopiam frumenti veritus, quod, ut supra demonstravimus, minime omnes Germani agri culturae student, constituit non progredi longius; sed ne omnino metum reditus sui barbaris tolleret, atque ut eorum auxilia tardaret, reducto exercitu partem ultimam pontis, quae ripas Ubiorum contingebat, in longitudinem pedum ducentorum rescindit atque in extremo ponte turrim tabulatorum quattuor constituit praesidiumque cohortium duodecim pontis tuendi causa ponit magnisque eum locum munitionibus firmat. Ei loco praesidioque Gaium Volcatium Tullum adolescentem praefecit. Ipse, cum maturescere frumenta inciperent, ad bellum Ambiorigis profectus per Arduennam silvam, quae est totius Galliae maxima atque ab ripis Rheni finibusque Trevirorum ad Nervios

VARIETAS LECTIONIS

29. VIII. Φ (Idem ante c. 2 ponit II, ante 5 III, ante 7, 1 IIII, ante 7, 8 V., ante 9, 8 VI, ante 13 VII., ante 21 VIII.) || postquam) *postea quam* V || *ubicos e. publicos* $\zeta\eta$ || conperit) A^π B || *suebos* $BI^\varphi A^\varphi A^\pi F^\pi$ || *suebos* A^π || sese) *se* $\Phi X \Psi p$ || in silvas recepisse) — *recepisse* ζ . *insular* r. $\mathfrak{B}D$. r. i. s. ZH || *inopia* $PLS \mathfrak{B}D \zeta$ || *frumenti* Ξ || *demonstravimus* ΞP . *demonstravi* I^φ . *demonstramus* I^φ . *ostendimus* X
- 2 reditus) post sui V. *redditus* ZP . *relictus* Ξ || ut) om. $F^\varphi \eta$ || auxilia) — *corr.* Z || *tarderet* $\mathfrak{B}$. *traderet* D . *retarderet* corr. in *retar* — Z . *retardaret* PQ . *retardarent* S || *reducto*) *reductu ex* I^φ || *exercitu* Ξ || pontis, quae) *pontisque* Φ || *ripam* $SUVW \omega ab(d)r$ || *subiorum* I^φ . *uberiorum* G || *contingebant* Ξ || *longitudine* Θ || *ducentorum*) $A^\pi(B)EZ\Theta A \Xi(O)P \Sigma L D \zeta \eta \alpha$ — *dh.* CC^{orum} Φ . CC . Φei — u || *rescidit* $GWY \mathfrak{B} \zeta \eta$
- 3 extremo ponte) *e. pontem cum puncto sub m* D . *extrema parte* AE || *turrem* $\Phi X \Psi$. *turri* $\xi \zeta \eta \theta$ || *tabulatorum* post *quattuor* abd || *quattuor*) $A^\pi BP D \alpha \gamma$ — ξ . *quattuor* $EZ \Theta \Xi(O) L \zeta \eta \alpha b e d h$. III° Φ . IIII Φ . IV ei — u || *duodecim*) $A^\pi EZ \Theta A \Xi(O) D \zeta \eta \alpha$ — *dh.* XII $P \Phi \Psi ei$ — u || *munitionibus* A^φ || *praesidioque*) *presioque* I^φ . *presidio* AE . *praesidia* Φ || *Gaium*) $A^\pi BI^\varphi A^\varphi EZH \Theta APS$. G . $\Xi \gamma \delta$. $Caium$ CV . C . $\Psi \Sigma \zeta \alpha \varsigma$ — u . *Quintum* XC . Q . Φ || *Volcatium*) $\Phi G \gamma$ — $\eta \xi$ — u . *vulcanum* $E \Xi \Psi F \varphi$. *Vulcatium* „*Mss.* omnes“ $ABT AZH \Theta^2$ (*nule* — Θ) $ANP \Sigma L D \zeta \eta \alpha l$ (*— ci* — $BT AH D$) || *Tullum*) om. Φ . *Tullium* „*nonnulli*“ $ZH \Theta A F G V \zeta \eta \alpha \gamma$ — ξ || *adulescentem* $B T T$. *adolosc.* Ξ || *praefecit* $Poab(d)$. — *fec* — *corr.* Z
- 4 frumenta) *fnitima* Ξ || *inciperent*) *cepissent* X || *Ambiorigix* Z . *Ampiorigix* η || *profectus*) „*abest a libro Faerni*“ Ursin. Emend. „*delebat Faernus*“ Idem Not. om. *inp* || *per*) *ad* Θ . *per* — *patet* om. *Metaphrastes* || *Arduennam* Ξ . — *ennam* corr. Z . *adu.* PV || *silvam*) *viam* Φ || *quae* est) om. X . *quae* D . q . *e. pars* ZH || *totius*) om. ΘA || *maximam* X || *ab*) *a „*Mss.* et Edd. qdd.“ $\Psi \Sigma abd$. om. Φ || *reni* Θ || *Treverorum* $ABTAEAPF^2LS \zeta \eta$. *Treviorum* $\Xi \eta$ || *ad Nervios* perti-*

fuisse, taxo, cuius magna in Gallia Germanique copia est, se exanimavit. 32. Segni Condrosique ex gente et numero Germanorum, qui sunt inter Eburones Trevirosque, legatos ad Caesarem miserunt oratum, ne se in hostium numero duceret, neve omnium Germanorum, qui essent citra Rhenum, unam esse causam iudicaret: nihil se de bello cogitavisse, nulla Ambiorigi auxilia misisse. Caesar explorata re quaestione captivo-
 2 rum, si qui ad eos Eburones ex fuga convenissent, ad se ut reducerentur, imperavit:
 3 si ita fecissent, fines eorum se violaturum negavit. Tum copiis in tris partis distribu-
 4 tis impedimenta omnium legionum Aduatucam contulit. Id castelli nomen est. | Hoc
 5 fere est in mediis Eburonum finibus, ubi Titurius atque Aurunculeius hiemandi causa
 considerant. Hunc cum reliquis rebus locum probarat, tum quod superioris anni muni-
 tionem integrae manebant, ut militum laborem sublevaret. Praesidio impeditentis legio-
 nem quartam decimam reliquit, unam ex his tribus, quas proxime conscriptas ex Italia

VARIETAS LECTIONIS

auctor eius consilii H || taxa Σ. taso V || cuius cui Γ || Galliam ℄ || se om. εζη || examinavit
 auctor eius consilii H || taxa Σ. taso V || cuius cui Γ || Galliam ℄ || se om. εζη || examinavit

- 32. Signi Φ¹. Sacini T. Sungeni coni. Lips. Fabr. || Condrosique P. Condrosique Θ. que om. NE
 ΣGLWΣΘϣαγ—λ et, qui Segnicondrosi, ϑϞ, Segnicandrosi, V || et numero) numero G.
 numero V || Germanorum) om. Σ || Euronos AE. Eburonesque P || Treverosque A²BI²A²EP
 F²LSξo. et Trevirosque E || miserunt mittunt X || ortatum E || in) om. E || EPDϞ edd. ante r
 — iudicaret) om. Φ || essent) sunt δεζη || renum Θ || causam esse unam EPDϞ edd. ante r
 praeter ξωab(d) || indicaret „Edd. qdd.“ || nichil E. nil εζη || cogitavisse) „Mss. pler. et mel.“
 Γ²A² cogitasse ZHOAEΣ(α—λq—r) || nulla — misisse) om. Φ || Ambiorige B¹. Amgiorigi E ||
 mississe B || auxilia) consilia EΣ
- 2 X Φ || Caesar explorata re) C. r. e. Φ. Caesare explorata Φ || quaestione) e q. PLV || qui
 quis Z¹. quid E || ut fuga) om. E || convenissent) cum venissent E || ut reducerentur — eorum
 se) in marg. F². ut om. G. ut reducerent — EΣLSWΣ(Ϟϣαγ—ξωab(d) || impetravit Θ ||
 eorum) illorum Φ
- 3 tris) A. tres rell. cum edd. ante u praeter ϣθ, quae tres habent. || partis) A². partes ϣθ.
 partes cum rell. u || impedimenta) (A²)B || Aduatucam) (A²)ZPΦΩF²DΣa „per d scribunt
 AIANXCF et alii; vel ad Vat.² ad vaticum Axy—λ. ad Vaticum B sec. Achaint. ξρθc
 deh. ad Vaticum E. aduaticum G. aduaticum A²E. ad unaticam Θ. ad Varitum a. εis ξην
 Baqovtav Met. Atuatucam ΦD²Vinqr || contulit E
- 4 fere est) fere b. a. 1549 || medio Σ || Eburorum E || atque) et ΦXΦ || Aurunculeius Γ². Au-
 runculeus Z. Arimiculus E. Arunculeus Vλ. Arunculeus G || concederant εζη. considerant
 E²p. considerat L
- 5 rebus locum) l. r. ZH. l. Φ || probat) „Mss. 4^a ABAEFϣαγ—λ. probat „Mss. 6^a IZH
 ΘAEOPΣSVϑDϞβabd. probat Qξ. probat ΦΦoeceli—u. Caesar addit „unus F² q—q.
 In Fabr. Caesar deesse dicitur AAN: de F tacetur. Deest etiam F²ΣB || tum) tunc „Mss. 5^a
 ABAEZH et super vulgato GA. de quo tacet Whittius. tumque, omissio quod, γδεζη || anni)
 om. P || integre (a)δεζη || labores G || praesidio) in p. T || impeditentis) (A²)BI²ΦD. impe-
 dientis Φ || quartam decimam) A²EZΘEGr et in unum contracta (B)Aϣαγ—dh. (quartande-
 cimam q) quatuordecimam ϑDϞ. XIII² P. XIII LΦ. XIV (Ψ) ei—u. XIII T || reliquid
 A²Φ || his) A²BZHN²EPΦGLVγδεζηξoϣh. hiis EΘϞ. iis (O)Σαα—ei—u || tribus) A²(B)E
 ZΘE(O)PΣΦΣϣαγ—dh. III ei—u || proxime B. proximas P || scriptas GVW || ytaliam E ||

traduxerat. Ei legioni castris Quintum Tullium Ciceronem praeficit ducentosque equites attribuit. 33. Partito exercitu Titum Labienum cum legionibus tribus ad Ocea- num versus in eas partes, quae Menapios attingunt, proficisci iubet; Gaium Trebonium 2 cum pari legionum numero ad eam regionem, quae Aduaticis adiacet, depoulandam mittit; ipse cum reliquis tribus ad flumen Scaldem, quod influit in Mosam, extremasque 3 Arduennae partis ire constituit, quo cum paucis equitibus profectum Ambiorigem audie- bat. Discedens post diem septimum sese reversurum confirmat, quom ad diem ei legioni, 4 quae in praesidio relinquebatur, deberi frumentum sciebat. Labienum Treboniumque 5 hortatur, si rei publicae commodo facere possint, ad eum diem revertantur, ut rursus communicato consilio exploratisque hostium rationibus aliud initium belli capere possent. 34. Erat, ut supra demonstravimus, manus certa nulla, non oppidum, non praesidium,

VARIETAS LECTIONIS

- transduxerat ei—u || Quintum) A²BEHΘΣGδεζηξoϣabd. Q. rell. || Tullium E. tul. DϞ || praeficit
 „AIANF et 2 alii“ (A²)B²Γ²A²EN²F². praefecit ZOAΞ(O)PΦΦDϣαγ—r || ducentisque B¹.
 CC. que e || equites) e. Φ Xαh || adtribuit BI²Φ et fortasse X (pro altr.)
- 33. Partitioe A. Partitio AE. partio D || Titum) A²BI²A²EP²EZHΘA²PGV. Tum Φ. T. rell. ||
 tribus) A²(B)EZΘE(O)PΣΦGLVϣαγ—dh. III ei—u || ad) om. E || oceanum EZHΘEPLDϞ || in)
 om. E || partes) ϣθ || qua) Φ || Menappios Eϣαδλ || attingunt) (A²)B. attingit E
- 2 Gaium) BI²EHO. g A². G. Γ²A²EP²EGVγδ. igitur I. Caim λ. C. PΦDϞ edd. rell. || Trebo-
 nium P || ad) in ϣαγ—λ || legionem Φ || quae) quem G. qui Z || Aduaticis) Dativum exhibent
 TTΦXΦCDαγ—u², accusativum solum Γ¹ sec. Oud. ZA²N²EPΣFGLSVW (hic ipso Dukero
 ad Liv. 7, 12 § 6 teste ad Vaticus) ϑϞϣβu. praeposita ad A (hic cum punctis sub praepo-
 sitione) BI²AEHOA sec. Whitt. YλRZ „reliqui“ codd. Clarkii, praeposita in D. Penulti-
 mum tu habent A²BI²A²EP²EA sec. Whitt. (TΦ)Φ(X)Φ(C)FGVϑDβu, ti ZHOA²N²EPΣVϣαγRZ
 codd. Clark. αγ—r, tua EPL. Atu— ΦD²npqr. Attu— Φ. uacuos... Fabr. || iacet δεζη ||
 depoulanda δ
- 3 cum reliquis tribus) post Scaldem EPLDϞ... Fabr. c. r. VIII ΦΦϑ. c. r. l. legionibus
 GVWY || Schalidem, in m. a. m. s. Sambim. O. Scalden DϞϣαγλ. Scaldim ΦLncppr. „Scal-
 dem vel Scaldim Mss. omnes“ Scaldin Φ. Ascaldem e. Sabim a. Saçin Met. || quod) g.
 flumen E || Mosam E || Arduenae E || partis) ABIQ „aliquae“ partes EZHΘEPLDϞ
 DϞ edd. ante u praeter ϣθ, quae partes || quae) quom cum) Ambiorigem profectum
 ΘA²OΞ || audiebant E. audebat B¹
- 4 Descendens „Mss. 3^a BIAE || septimum) A²EZHΘA²EPLDϞαγ—dh. VII ΦΦei—u || rever-
 surum) r. esse F || confirmabat VW || ad quam ΦΦ. quam D || in) om. Qωab(d). int. vers. Γ² ||
 praesidio) p. publicae communicato cum punctis sub pub. com. P. praelio E || deberi frumen-
 tum) A²BEZHΘAΞ (hic, ut solet, furm.) PΣϞϣαγ—r. f. d. u. tac. frumenti d. Φ. frumen-
 tum deleri Φ
- 5 Treboniumque A². et Trebonium G || ortatur E²p. hortatus H || rei publicae) rei populi Ro-
 mani A²E. rei p² R². rei PR B. rei p. r. B². „rei pop. Ri AIA“. Reipubl. u² tac. PL ||
 commodo — rursus) om. P. quomodo — A². commo — E. commodum — Φ || possent N² ||
 eum) „Mss. plurimi“ ABIAEZΘANΞΣFGLSϑDϣαγ—ξa. eam Φ(Φ)σb—u || rursus A². rursum
 X || communicato consilio exploratisque) om. G || initium belli) b. i. TΦXΦ || possint TΦΦW
 Yδ—λqob—r
- 34. demonstravimus E || manus ramus E || nulla millia E. nulla nulla ratio F || oppidum, non
 praesidium) „Ms. tantum non omnes“. p. n. o. Dϣαγ—r. o. n. praedium ABIAEZ'OF

2 quod se armis defenderet, sed in omnis partis dispersa multitudo. Ubi cuique aut valles abdita aut locus silvestris aut palus impedita spem praesidii aut salutis aliquam
3 offerebat, considerat. Haec loca vicinitatibus erant nota, magnamque res diligentiam requirebat, non in summa exercitus tuenda (nullum enim poterat universis ab perterritis ac dispersis periculum accidere) sed in singulis militibus conservandis; quae tamen
4 ex parte res ad salutem exercitus pertinebat. Nam et praedae cupiditas multos longius evocabat, et silvae incertis oculis itineribus confertos adire prohibebant. Si
5 negotium confici stirpemque hominum sceleratorum interfici vellet, dimittendae plures manus diducendique erant milites: si continere ad signa manipulos vellet, ut instituta
6 ratio et consuetudo exercitus Romani postulabat, locus ipse erat praesidio barbaris, neque ex occulto insidiandi et dispersos circumveniendi singulis deerat audacia. At in
7 eiusmodi difficultatibus quantum diligentia provideri poterat, providebatur, ut potius in nocendo aliquid praetermitteretur, etsi omnium animi ad ulciscendum ardebant, quam cum

VARIETAS LECTIONIS

„tres alii“ β|| quod) quo PFL. ut Φ|| defenderet E. defenderent Z'. defendere εζη|| in omnis partis) A²E. in omnes partis S. omnis in partes ΦΦ. in omnes partes BZHΘAE(O)PΣCαy — ξa — ei — r. in omnis partibus qoh. omnis in partis A²TXu|| dispersas e
2 Ubi cuique) TTPC. ubique reliqui Oud. ABFAEZHOAEOPΣDFGLSVBΘCεay — ξω ZG. vallis rell. cum edd.|| abditae B. addita HΦ. om. G|| aud BΓΦ|| locis TΦPLB|| silvestribus TΦΦB|| aud BΓΦ. om. TΦΦB|| palus impedita) paut impedimenta A²|| praesidii aut salutis) praesidiave s. XC. praesidia ut s. Φ. s. vel praesidii Θ|| aliquid cum a super e Φ|| offerrebat E. offerrebat Z. offerrebat V|| considerat Φ et, sup. ba, Φ, sup. e super i. Θ. considerat A et cum e super i E. concederat εζη. considerant Iεu
3 Haec) Nec Yu(ξ)|| vicinitatibus) neque v. h. cucinitatibus Φ. civitatibus ZH. incivitatibus Φ. in civitatibus XDW. „A recentiores“ EΘEΠΣGLV(ξ)β|| nota) cognita X|| magnaue Φ|| rei Σ|| diligentiam E. diligentia Σ|| requirerebat E|| non in) nostri in A²E. non sine P|| exercitus E|| tuendi FGVW|| ab) TTB. om. rell. et edd. ante q|| perterritis E. dispersis V|| dispersis) dissipatis GWYβ|| quae) qua „Mss. 3“ N²PEΣLSBΘC|| ex parte) ex parte A². experte A². ex pte εζη. et, sup. ex, p. T². exploratae TT|| exercitus) om Θ¹h|| pertinebant h
4 multo E|| et), „Mss. potiores“ ac edd. ante r praeter ξabd|| silvae) in m. Z|| occultisque ζ. occultatisque ΦXΦ|| itineribus) in i. ΦXΦC|| confectos D. confectos V. consertos d. confertis BΓAEIKA. infectis F. consertis ΘMβ|| adhire E|| prohibent E
5 Si) om. Θ¹A²O. post negotium Θ²|| necotium B. nec otium B|| vellet) TTPC ce — u. vellent reliqui codd. et editi|| mittendae A²E|| plures) om. E|| manus) m. essent PLS|| deducendique „Mss. 3“ B²ZHOEPΦD(ξ)δεζηξ
6 contineri TΦXΦ|| manipulos E|| vellet) TTPΦ cum edd. plerisque. vellent reliqui codd. et ξabd|| ut) et E|| exercitus E|| postulabant Γ²PGLWξob(d)|| ipse) ille GVWYβ|| erat) ante ipse TΦXΦ. post praesidio E|| insidiandi) praesidiandi E|| dispersos ζ|| singulis D. singulos Φ|| audacia BA²
7 At) T²o ac — u. et IPGLWYD(ξ)Cεay — ob(d)h. ut „mei undecim“ ABFAEZHOAE(O)ΦΦ F²h²h²βq corr. c|| eiusmodi) eius h. huiusmodi E|| diligentia E|| praemitteretur ζη. in-
termitteretur S. omitteretur (O)TTPΦ „forsan et D² qooc — u|| et si γ — λ|| adulciscendum a.

aliquo militum detrimento noceretur. Dimittit ad finitimas civitates nuntios Caesar: omnes S ad se vocat spe praedae ad diripiendos Eburones, ut potius in silvis Gallorum vita, quam legionarius miles periclitetur, simul ut magna multitudo circumfusa pro tali facinore stirps ac nomen civitatis tollatur. Magnus undique numerus celeriter convenit. 9
35. Haec in omnibus Eburonum partibus gerebantur, diesque adpetebat septimus, quem ad diem Caesar ad impedimenta legionemque reverti constituerat. Hic quantum in bello 2 fortuna possit et quantos adferat casus, cognosci potuit. Dissipatis ac perterritis hostibus, ut demonstravimus, manus erat nulla, quae parvam modo causam timoris adferret. Trans Rhenum ad Germanos pervenit fama, diripi Eburones atque ultro omnes ad praedam evocari. Cogunt equitum duo milia Sugambri, qui sunt proximi Rheno, a quibus 5 receptos ex fuga Tencteros atque Usipetes supra docuimus: transeunt Rhenum navibus 6 ratibusque triginta milibus passuum infra eum locum, ubi pons erat perfectus praesi-

VARIETAS LECTIONIS

adolescentum AEPQ|| ardebant) om. B|| quam) qui E|| militum detrimento) „Mss.“ d. m. D(ξ) edd. ante u praeter ξa|| noceret A²F²ox
S XI Φ|| Dimittit — Caesar) „Mss. et Edd. plerique“ ABFAEZHOAOPFLYD(ξ)h²ay — ξar. dimittunt — Caesar E. Caesar — dimittit ΦΦqob — qu|| ad) a G|| finitimas (A²) u|| omnes) post ad se GYβ. omnis qoh|| ad se) om. TTPXPCDq — r|| evocat ΣTTPXPCDq — u|| praedae) om. Σ|| legionarius miles) legionarius m. B¹. legionariorum TTPooc — r|| perditetur E. periclitaretur ΦΦqooc — q. periclitaretur periclitetur cum punctis sub ar E|| circōfusa γ|| pro tali facinore) om. N²
9 Magnus) magnisque ZOKAOβ
35. in omnibus) omnium in Q|| Eburorum E|| partibus) finibus Qa|| appetebatur ΦF². apparebat ΘMOh²ay — ξ. accedebat X. adp. (A²B)EΦqσ|| septimus) A²(B)ZΘE(O)PΣL(ξ)ay — dh. VI² V². VII EΦei — u|| ad diem) in d. r|| ad) om. B(ξ)C|| impedimenta) (A²)BΓΦ|| reverti S|| constituerat δ
2 quantus Z|| et) ac L. om. h²ay — λ|| quantus δεζηξ|| adferat) (A²B)T²A²E. afferrat E|| cognosi ζ
3 Dissipatis) dissipatisque Φ|| perterritis E|| demonstravimus EP|| modo parvam Φ|| causam timoris) „Mss.“ t. c. ay — λq — r|| adferret) (A²)BE. afferet h. afferet E
4 Transrhenum O. trans rhenos N² (ab Heinio collatus) ELS(ξ). transrhenos P(ξ). trans rhenanorum „Al. Lips.“ N² (a Torrentio collatus)|| ad Germanos) om. X|| pervenit qσ. venit GV|| diripi E. diripiendi X|| ad praedam omnes E. omnis — qoh|| evocari E
5 equitum δεζηξ|| duo) idem, qui septimus § 1, et E. II ei — u|| Sugambri) A²T²A²EZHA sec. Whitt. E²O. Sigambri (B)ΘA²ΦF²n — u. Sycambri ΦCε. Sicambri G(ξ)ay — λq — i. om. P|| proximi) ABFA. proximi rell. et edd.|| reno Θ|| a) om. h²|| ex fuga receptos ΘA sec. Wh. O. . . Fabr. receptos — C. deceptos — h. receptis — S. recepti — P|| Tencteros) ΦL. Tencteros h. Tecteros P. Tencteros S. Thencteros F²Φ. Theucteros in m. a. m. s. Tencateros, O. Thencateros G. Tencateros V. tencatheros λξ. tenet heros ayδεζη. Tenetheros ΦD. Tentharos C. Tenecharos O. Thentheros A². Thenecheros S. Thentheros A²BΓ²A²E. Tencteros ZH². Tencatheros q — u|| Vspites Cαyδ. usintes εζη. Vspiteros E|| supra) ut in m. praeposit Φ²
6 transeunt) „ATXCFQWα.“ ΦΦU|| transeunt) BF. transeunt hii AE (hic transiunt), transeunt et N². transeuntis ZHOAE(O)P(ξ)Cεay — λqooc — q|| venum Θ|| ratibusque) que om. A² (triginta) A²(B)EZA²(O)D(ξ)Cεay — dh. viginti E. XXX OΦei — u|| milium E|| erat) om. P

diumque ab Caesare relictum. Primos Eburonum fines adeunt: multos ex fuga disper-
 7 sos excipiunt, magno pecoris numero, cuius sunt cupidissimi barbari, potiuntur. In-
 vitati praeda longius procedunt. Non hos palus in bello latrocinisque natos, non
 silvae morantur. Quibus in locis sit Caesar, ex captivis quaerunt: profectum longius
 8 reperiunt omnemque exercitum discessisse cognoscunt. Atque unus ex captivis Quid
 vos, inquit, hanc miseram ac tenuem sectamini praedam, quibus licet iam esse fortuna-
 9 tissimos? Tribus horis Aduaticam venire potestis. Huc omnes suas fortunas exerci-
 tus Romanorum contulit. Praesidii tantum est, ut ne murus quidem cingi possit, neque
 10 quisquam egredi extra munitiones audeat. Oblata spe Germani quam nacti erant praedam,
 in occulto relinquunt: ipsi Aduaticam contendunt usi eodem duce, cuius haec
 indicio cognoverant. 36. Cicero, qui omnes superiores dies praecipit Caesaris cum
 summa diligentia milites in castris continuisset ac ne calonem quidem quemquam extra
 munitionem egredi passus esset, septimo die diffidens de numero dierum Caesarem fidem

VARIETAS LECTIONIS

perfectus) „ΑΓΙΚΑΜΝΤΤΑΧΦQ“ BEZO“EOPΣΦΦLSY33bδ. imperfectus Θ2(F*WΒ)ΣC
 (G)αγ-u“. (sup. Du“). De N^oD^oF^oW^o3^o non liquet | ab a „Mss. 5“ EΠΣΦΦGLVΔC(5)αγ-
 λabd | Eburones ΒD | fines om. Φ | excipiunt E | pecoris pecorum QWΔC(5)αγ-l. praed-
 7 dae TT. potius Z | potiuntur A^o
 hos hoc L | natos om. Φ | sit sic E | quaerit E. quaerere Z | longius γ | repperiunt BF^o
 A^oE. ceperunt Θ | omnemque que om. PL | exercitum E
 8 Atque unus ex captivis om. Φ. a. u. exceptivis Γ^o | vos nos PG | inquit ZΦ | hanc om. A |
 miseriam ΘS | ac) et Z. atque PL. hanc E | tenuam EE | sectamini ad. sectandi margo L |
 licet iam esse) „Mss.“ i. l. e. EΠC(5)αγ-lq-r. l. e. i. ΘA^oΦ. l. e. Q. libel - „Edd.
 qdd.“ Basil. Rhellicani | fortunatissimos „ΓITTCDDWYal.“ B^o - u. fortunatissimi F^oΦ. fortis-
 9 simos EΦ. (fortunatissimos „reliqui“ A^oF^oA^oEZHΘA^oN^oOPΣΦΦLSY33Bδ - ξ. fortalis-
 simos γ) | Tribus A^o(B)EZOΞ(O)PΣΦ(Φ)LSY33αγ-dh. III ei - u | oris P | Aduaticam
 (A^oB)A^oEZ(Φ)D. ad Vaticanam A^oG^o5αγ-σb-h. ad Varulam a. πρὸς τὴν Βαγονίαν Met.
 ad Vaticanam F^o. aduaticam E. aduaticam P. ad Vaticanam E. Aduaticam Γ^o. ad uaticam
 Θ. Aduaticam T (sec. Gronov. ad Liv. S. 34) i-q. At uaticam Φ. Aduaticam r. Aduaticam
 D^o | conuenire potestis X. venire poteritis E. veniri potest TT | omnes om. „Mss. 3“
 ΘA^oOB. omnis ooh | exercitum E. exercitus Γ^o. om. E | Romarum Γ^o | contulit E
 9 Praesidium 5αγ-l | ne murus) ΦA^oXD^o - u. suis E. murus GVVY33αγ-l. numerus
 „reliqui“ ABΓAEZHΘANPΣΦΦLSY33Bδ(5)ξ | quidem post cingi 3. post possit G. om. V |
 cingi angi αγδλ. agi εζη. attingi 5. eriggi E | neque) ne AI | quisque E. quisq N^o. quis-
 quis N^o. quispiam KA | extra om. Φ
 10 Oblata obiecta ZOKAMNEOΣD(5)33αβγ (haec obiecta) δεξ | Germani) romani B | nacta
 Σ | oculo δεξ | relinquunt BEΔ. dimittunt Q | Aduaticam) Γ^oA^oA^oF^o al. ad Vaticanam G5
 αγ-σb-h. ad Varulam a. ἐπὶ τὴν Βαγονίαν Met. ad Vaticanam S. aduaticam E. ad Vabu-
 cam E. ad uaticam Θ. Aduaticam ΦB^oγi-r | duce) om. NΞB(5)G. eius cum punctis D |
 haec inditio Lξ. haec inditio G. ind. h. ZHΘA^o | cognoverat S
 36. omnes per o. (A^o)PTTΦXΦCD(S)q - u. omnis E. omnis ooh | dies) cm. G | proceptis C |
 cum summa) cum om. TTΦXΦCD(F)q - u | diligentia E | milites om. Φ | continisset
 BF^oF^o | quidem post quemquam G. om. Y3 | calone γ | quemque E. quicquam Z | munitiones
 G | egredi) om. NΞ | septimo) A^o(B)EZOΞ(O)PΣLΔC(5)αγ-dh. VII° Φ. VII Φei - u | diffi-

servaturum, quod longius progressum audiebat neque ulla de reditu eius fama adfere-
 batur, simul eorum permotus vocibus, qui illius patientiam paene obsessionem appella-
 2 bant, si quidem ex castris egredi non liceret, nullum eiusmodi casum expectans, quo
 novem oppositis legionibus maximoque equitatu dispersis ac paene deletis hostibus in
 milibus passuum tribus offendi posset, quitate cohortes frumentatum in proximam sege-
 tes mitti, quas inter et castra unus omnino collis intererat. Complures erant in castris 3
 ex legionibus aegri relictis, ex quibus qui hoc spatio dierum convaluerant, circiter tre-
 centi sub vexillo una mittuntur; magna praeterea multitudine calonum, magna vis iumen-
 torum, quae in castris subsederat, facta potestate sequitur. 37. Hoc ipso tempore et
 casu Germani equites interveniunt protinusque eodem illo, quo venerant, cursu ab de-
 cumana porta in castra intrumpere conantur, nec prius sunt visi, obiectis ab ea 2
 parte silvis, quam castris adpropinquarent, usque eo, ut qui sub vallo tenderent mercato-
 res, recipiendi sui facultatem non haberent. Inopinantes nostri re nova perturban- 3

VARIETAS LECTIONIS

dens de numero dierum Caesarem) „Mss.“ de n. di. diff. C. AD. diff. C. de n. di. EΠC(5)
 αγ-lqσb-r | longius) l. cum (O)TTΦXΦCD(5)q - u | reditu eius) „Mss.“ re tum eius AE.
 e. r. EΠC(5)αγ-lq-r (redditu EΠγ). e. adventu L | adferebatur (A^o)BI^oA^oEΦ. afferre-
 2 batur E
 permotus vocibus eorum ΦΦ | patientiam praesentia V | pene A^oB. plane X | obsidione X |
 appellabant δ | e castris Φ. ex ex e. d | egressi E | nullum et n. 2. nulla E. nullam ZH
 OKAN^oOP^oGW^o33Bδ(5) | eiusmodi) „Mss.“ huiusmodi i-r. eius incomodi GV | casum
 causam iidem, qui nullam, et EΠF^oVξγ | quo) P. quod Φ | novem) A^o(B)EZOΞ(O)ΣLΔC
 αγ-dh. nomen P. VIII° Φ. IX Φei - u | legionibus oppositis ξ. expositis l. A | maximoque
 que om. Z | dispersus A^o | pene A^oB | deletis Γ^oΦ | hostibus opibus 5 | tribus) A^o(B)EZ
 ΘAΞ(O)ΣΦΦLΔC(5)αγ-dh. om. P. III ei - u | obfendi (A^o)u | quique) A^o(B)EZOΞ(O)PΣ
 LΔC(5)αγ-dh. V ΦΦei - u | frumentatum E | mitti) misit TTΦXΦ (hi quattuor post intererat)
 C(5)q - u. om. P | quas b) et) om. ΦG | interat G
 3 Complures) A^oB | in castris) TTΦXΦ, margo F. q - u. om. reliqui codd. et edd. ante q. ἐπὶ
 τῇ Βαγονίαν Met. | agri Z | relictis) om. Θ | ex quibus) et N^o. ex E. om. δεξ | qui hoc)
 quos adhuc A. hoc ISBΔC(5) | spacio A^o | circiter trecenti) A^o(B)Γ^oA^oEZA^oE. e. tricenti
 et post vexillo P. c. ecc Θ(O)Φ(Φ)ΣC(5)αγ-u. διακόσιοι Met. | vexillo. vexillio e. exillio
 E | una H. uno IGVWY3. illo una Z | colonum P | vis) om. Y3 | qua Φ | in castris) sub
 c. 5αγ-l | subsederat) TTΦXΦCD(F)q - u. subdederant Γ^o. subdederant rell. αγ-ξωab(d) |
 subscurator XQ
 37. tempore et casu) e. et t. X. t. et causa β. t. ex casu E. et om. T33r. Met. (κατὰ συντυ-
 χαν) t. in casu sec. Fabr. a Lipsio „observatum“ | superveniunt X | protinusque) que om.
 Y3 | ab decimana ABI^oAEPQS. a decumana Vabd | in castra) om. TTΦXΦD. in castris
 AE | intrumpere) (A^oB)A^oΦ. erumpere AE
 2 nec) hec Z^oP | visi) versi G | silvis, quam) silvisque G | adpropinquarent) (A^oB)Γ^oA^oEΦ.
 adpropinquarent E^o. propinquarent PΣLSBΔC(5)αγ-l | usque - sni) om. P | ut) om. G |
 valle „Mss. II“ ΓAEHΘA^oOPFGS33αγ-l. vallem A sec. Whitt. | tendirent λ | facul-
 tatem non haberent) „Mss.“ n. h. f. EΠC(5)αγ-lqσce-r
 3 Inopinantes) E33D | nostri) nihil B | re) int. vers. Γ^o | vix) vis ξγ | impetum) om. E |
 cohos P | stationem A | substinet EPLVξ

4 tur, ac vix primum impetum cohors in statione sustinet. Circumfunduntur ex reliquis
5 hostes partibus, si quem aditum reperire possent. Aegre portas nostri tuentur: reli-
6 quos aditus locus ipse per se munitione defendit. Totis trepidatur castris, atque alius
7 ex alio causam tumultus quaerit; neque quo signa ferantur neque quam in partem
8 quisque conveniat, provident. Alius castra iam capta pronuntiat, alius deleto exercitu
9 atque imperatore victores barbaros venisse contendit; plerique novas sibi ex loco reli-
10 giones fingunt Cottaque et Titurii calamitatem, qui in eodem occiderint castello, ante
11 oculos ponunt. Tali timore omnibus perterritis confirmatur opinio barbaris, ut ex
12 captivo audierant, nullum esse intus praesidium. Perrumpere nituntur seque ipsi ad-
13 hortantur, ne tantam fortunam ex manibus dimittant. 38. Erat aeger in praesidio re-
14 lictus Publius Sextius Baculus, qui primum pilum apud Caesarem duxerat, cuius mentio-
15 nem superioribus proeliis fecimus, ac diem iam quintum cibo caruerat. Hic diffusus
16 suae atque omnium saluti inermis ex tabernaculo prodit. Videt imminere hostes atque
17 in summo esse rem discrimine: capit arma a proximis atque in porta consistit. Con-
18 sequuntur hunc centuriones eius cohortis, quae in statione erat: paulisper una proelium

VARIETAS LECTONIS

- 4 ex reliquis hostes) *h. e. r.* ΦΦσσε — r || partibus) ante *hostes G* || si quem) *si quidem Φ* ||
additum ρ¹ || reperire *BF⁹A⁹E* et cum puncto sub priori *p* et super eo *A⁹* || possint ΦΦ
5 Egre *A⁹* || portas nostri) ..*AXTC* al. *nostris om. ΓAEIF*, del. *B. n. p. ΞP* (hic porte) Δ
6 *trepidatur totis ΦΦ* || reliquosque *X* || per se munitione) *perrumpitioque F⁹*. *munitioneque F⁹*
7 *provident F*
8 castra iam capta) *A⁹ΦΦa. i. capta c. PΔC⁹α—σβ—r* tacente Fabr. *i. c. capta BEZHΘAG.*
9 *capta i. c.* „*Mss. 4* Ξβu || alii Ξ || exercere *E* || concedit 3
10 sibi) *ibi AE* || religiones) *legiones PV* || Cottaque *GLV⁹ΔC⁹*. *Cottaque ζη. quataeque Ξ* || *Ti-*
11 *turi Φ* || *calamitatem Γ⁹*. *calamitate Ξ* || qui) *quae Φ* et a m. s. *A⁹*. *que, sup. a m. s. i.*
12 *A⁹* || eodem) *eo ΦΦ* || occiderint) post castello *ΦΦ*. *acciderit a m. s. A⁹*. *occiderint, sup. a*
13 *m. s. a. A⁹*. *occiderint GWY3*. *occiderunt ZPLSV. occiderunt E*
14 timore) *tempore ΦΦ* || perterritis Ξ || affirmatur *TΦ*. *affirmatur Φ* || opinio Ξ || nullum esse
15 intus) *nullo interesse G*
16 praerumpere *F. prorumpere* „*Mss. 2* Θ⁹αγ—ηξ || nituntur) *conantur* „*Mss. 3* NΞPLSΔC
17 *αγ—λ* || adortantur *Φ*. *cohortantur ΘMβ*. *hortantur Φ* || ne) *nec Φ*. *ut *G** || e manibus *ΦX*
18 *ΦΦ. ex m. ne G*
38. *ager Z* || in) „*TTXCD⁹F*“ *EΦΦ*—u. *cum* „*reliqui*“ *ABΓAZΘANΞOPΣ⁹GLSVY⁹ΔC⁹*
19 *αγ—ξ* || *relictis Ξ* || *Publius A⁹BF⁹A⁹EZHΘA⁹ΞSGL*. *om. ΦΦ. P. rell. cum ead.* || *Sextus*
20 *Ξ. Sextus PGLS. Sextius αγδζηθ. Sextius ζ* || *Bibaculus PQSi* || qui — fecimus *om. KA* ||
21 *pilum Θ¹* || apud) *ΦΦαγ—r*. *ad reliqui, su* || *adduxerat XQ* || ac) *ab Δ. ad Y* „*duo alii*“
22 *Z¹GV⁹ΔC⁹αγ—λρq* || *iam*) *om. ΘA* *sec. Whitt. NΞOPΣGLVWY⁹ΔC⁹αγ—λ* || *quintum A⁹*
23 *(B)ZΘ(A)ΞPΣ(Φ)LW⁹ΔC⁹αγ—bdh. quintum Oc. V. Wei—i*
24 *Hic is ΘM. hi δ* || *diffusus Z. diffusis S* || atque) „*ΓAXCW⁹β* al. *ac ΘP(F⁹S⁹)*
25 *ΔCαγ—αελh—q* || *inermis P* || taberna *E* || prodit Ξ || imminere) *(A⁹)BF⁹*. *imnere Ξ* || *ho-*
26 *stem P* || *esse rem) A⁹BEΘA* *sec. Whitt. Ξ(O)PΔCαγ—r. r. e. ZHΦ(Φ)βu*
27 *tac.* || *capit arma*) *om. Φ* || a) *om. ΦG* || *importa P*
3 *Consequuntur sequuntur TTΦΦ* (hic sequuntur) *ρσβ—r. consequunturque hostis. consequuntur*

sustinent. Relinquit animus Sextium gravibus acceptis vulneribus; aegre per manus 4
tractus servatur. Hoc spatio interposito reliqui sese confirmant tantum, ut in munitione 5
consistere audeant speciemque defensorum praebant. 39. Interim confecta fru-
mentatione milites nostri clamorem exaudiunt. Praecurrunt equites; quanto res sit in
periculo, cognoscunt. Hic vero nulla munio est, quae perterritos recipiat. Modo 2
conscripti atque usus militaris imperiti ad tribunum militum centurionesque ora conver-
tunt; quid ab his praecipitur, expectant. Nemo est tam fortis, quin rei novitate 3
perturbetur. Barbari signa procul conspicati obpugnatio desistunt. Redisse primo 4
legiones credunt, quas longius discessisse ex captivis cognoverant: postea despecta
paucitate ex omnibus partibus impetum faciunt. 40. Calones in proximum tumultum
procurrunt. Hinc celeriter deieci se in signa manipulosque coniciunt: eo magis timi-
dos perterrent milites. Alii cuneo facto ut celeriter perrumpant, censent: quoniam 2
tam propinqua sint castra, etsi pars aliqua circumventa ceciderit, at reliquos servari posse

VARIETAS LECTONIS

- „*Mss. 3*“ *ZΘANΞOF⁹β⁹ΔC⁹αγ—ξ*, *margo d. consequuntur BF⁹A⁹*. *consequuntur G* || *hunc*
1 *huc H. om. PL* || *centurio* *idem, qui consequitur. centurio al. centurio Ξ* || *una proelium*
2 „*Mss. 4* *p. u. αγ—λρσε—r* || *substinent ΞPL*. *sustinet Y3*
3 *relinquit animus BΦ*. *relinquit a. AEIX⁹QS*. *relinquit animum μ* *sec. Brut. relinquit denegat*
4 *L. reliqui denegant PΣGVWY⁹ΔC⁹* || *Sextium Ξ*. *Sextium αγ—λb*. *Sextum PL*. *Sextius*
5 *W²μ* *sec. Brut. Sextius Y3*. *Sextus GV* || *gravius A* || *acceptis C* || *vulneribus v. deficiens*
6 *TΦΦ⁹—h* || *servatur* *versatur I* et pro var. lect. (in m. 3) *L*
7 *spacio A⁹ΦL* || *relinquo G* || *munitionibus A⁹*. *m. sese S* || *consistere ε* || *audeant possint vel*
8 *audeant Q* || *spemque Θ¹XQ*
9 *Interim in summo ΞΦ* || *feruntur Ξ* || nostri) *noui N⁹*. *non Ξ* || *clamore Z. clamare Γ⁹* *cum o super*
10 *a et — super e* || *precurrunt Z. procurruunt GY3* || *res sit) A⁹BEZHΘΞ(O)PΔCαγ—r. res fit*
11 *A⁹*. *sit res ΦΦu* *tac.*
12 *monito P. mutatio ΞΦ* || *perterritos recipiunt Ξ* || *Modo non m. δεζη. nec m. L. nec modus*
13 *PS* || *conscripta A⁹*. *conscriptis L. conscriptus PS* || *imperiti (A⁹)* *impediti X*. *imperitia Φ* ||
14 *tribunos PΦX. τοὺς ἡμιλέγων Met.* || *militum mil. (A⁹)* *ceinppu⁹*. *hora Φ* || *conveniunt e* ||
15 *quod ZΦ* || *hiis ΘΞ*
16 *Nemo Nam Φ* || *tam*) *om.* „*Mss. 9*“ *ABΓAEZΘ¹AΞOPΣFLSV⁹ΔC⁹β* || *quin* || *qui ΞP. qui*
17 *non ITAGW⁹—h*
18 *procul signa EZHΘA* *sec. Whitt. GV* || *conspicata P. conspici Φ* || *obpugnatio) (A⁹)BF⁹G.*
19 *ab o. T⁹G⁹αγ—r* || *reddisse P* || *primos L. primas F⁹* a m. s. || *captivis Captius e* || *cogno-*
20 *verat G* || *despectata Ξ* || *partibus ex omnibus a*
40. *colones Ξ* || *proximum primum Φ* || *tumultum ΞΦΦ* || *decurrunt E* || *hunc, sup. i. Γ⁹*. *tunc*
1 *F⁹μ* || *se in signa*) *om. Θ¹H. i. s. se ΦΦ* || *manipulosque Ξ*, *que om. A¹* *sec. Wh.* || *coniciunt*
2 *A⁹(B)Γ⁹A⁹ΞF⁹*. *coniciunt Φ* || *proterrent E. perterret G*
3 *cuneo* *cum eo BF⁹A⁹EF⁹* || *facta A* || *perrumpunt* „*NY⁹β⁹ 3* al. *“* *ZA⁹ΞOΣG⁹ΔC⁹*
4 *αγ—λ. prorumpent G. perrumpant S* || *sunt ΞPLΞ3* || *etsi) et, si u³ al.* || *circumta ζ* || *ceci-*
5 *derint AEN⁹*. *occiderit X. acciderit β* || *at) ad A⁹*. *ut PL. om. Θ* || *conservari W* || *posse*
6 *om. VW*

3. 4 confidunt: alii, ut in iugo consistent atque eundem omnes ferant casum. Hoc veteres non probant milites, quos sub vexillo una profectos docuimus. Itaque inter se cohortati duce Gaio Trebonio, equite Romano, qui eis erat praepositus, per medios 5 hostes perrumpunt incolumesque ad unum omnes in castra perveniunt. Hos subsequenti 6 calones equitesque eodem impetu militum virtute servantur. At ii, qui in iugo constiterant, nullo etiam usu rei militaris percepto neque in eo, quod probaverant, consilio permanere, ut se loco superiore defenderent, neque eam, quam prodesse aliis vim celeritatemque viderant, imitari potuerunt, sed se in castra recipere conati iniquum 7 in locum demiserunt. Centuriones, quorum nonnulli ex inferioribus ordinibus reliquarum legionum virtutis causa in superiores erant ordines huius legionis traducti, ne ante 8 partem rei militaris laudem amitterent, fortissime pugnantes conciderunt: militum pars horum virtute summotis hostibus praeter spem incolumis in castra pervenit, pars a barbaris circumventa periit. 41. Germani desperata expugnatione castrorum, quod nostros iam constitisse in munitionibus videbant, cum ea praeda, quam in silvis deposuerant, 2 trans Rhenum sese receperunt. At tantus fuit etiam post discessum hostium terror,

VARIETAS LECTIONIS

- 3 ut) aut Φ . om. $ZHO'KAO\beta$ in) om. $N\Xi\Sigma D\textcircled{G}\textcircled{H}\textcircled{C}\alpha\gamma - \lambda$ consistant γ omnes eundem $\Xi P\textcircled{L}\textcircled{D}\textcircled{G}\textcircled{H}$
- 4 haec ΞP veteres) voce res Ξ vexillo e. exilio Ξ una H . uno V inter) iter Φ cohortati Ξ (Gaio) $A^{\pi}B\Gamma^{\rho}A^{\rho}EZHOA^{\rho}\Sigma G$. G . $\Xi V\gamma\delta$. C . $P\textcircled{D}\textcircled{G}\alpha\epsilon - u$ Tribonio Ξ equite Romano) milite r. „Mss. 3^a $\Theta A O\beta$. equite milite r. ZH . et QR . Φ . equite R. cainpqr μ eis) his Φ . eius P hostes) om. ζ . hosteis $q\sigma$ prorumpant $EOMW\beta$ incolumesque $BI^{\rho}A^{\rho}\Phi$ omnes in castra perveniunt) „Mss. — proveniunt Ξ . i. c. p. o. $\Delta\alpha\gamma - \lambda\sigma\sigma\epsilon - r$
- 5 subsequenti Ξ equites calonesque $\Phi\Phi$ eosdem λ servantur $\zeta\eta$
- 6 At ut Φ . atque Φ ii) om. $P\Phi X$. hii $A^{\rho}\Theta A^{\rho}\Xi$. hi $\Phi\Gamma^{\rho}L\delta\epsilon\zeta$. illi GV qui) om. Φ in) om. IGW consistat G . consistunt $\Phi\Phi\textcircled{Y}\textcircled{Z}$. consistant L nullo). Nullo Φ . nunc illo Φ . etiam nunc) etiam nunc λ prodesse) „Mss. plerique“ $AB\Gamma A E Z H O A N \Xi O P \Sigma \Gamma G L S V \textcircled{B}\textcircled{D}\textcircled{C}\alpha\gamma - \xi$. profuisse $\Phi\Phi\textcircled{Q} - u$ vi Z celeritateque Φ . celeritatem quae Φ videbant) „Mss. 3^a $ZHOA\beta$ mutari Ξ poterant) $(O)\Phi\Phi\textcircled{Q} - u$. poterant et poterant Mss. multi et Edd. pp.“ poterant $AB \Gamma A E$. poterant $Z O A N \Xi P \Sigma \Gamma L S \textcircled{B}\textcircled{D}\textcircled{C}\alpha\gamma - \xi$ sed) om. E se sese $EXGQ$. om. P recipere $\Gamma A E$. in iniquum $PL\textcircled{D}\textcircled{C}\alpha\gamma - \xi$. In A^{ρ} praeposito deleta, in $\Phi\Gamma^{\rho}$ omissa est.) demiserunt) $A^{\rho} BEZ\Phi\textcircled{Q} - r$. demiserant u. „dimiserant Mss. 9 et Edd. pp. male.“ dimiserunt $\Theta A^{\rho} N^{\rho} \Xi O P \Phi\Gamma^{\rho} S \textcircled{B}\textcircled{D}\textcircled{C}\alpha\gamma - \xi$
- 7 nonnulli nulli Φ reliquorum e) legionum $le -$ corr. Z . religionum Φ virtutis causa) „Mss. plur. et mel.“ c. v. $\Xi P\textcircled{D}\textcircled{G}\textcircled{H}\alpha\gamma - \lambda\zeta\sigma\theta\beta - r$ huius) om. Θ transducti ei — u. traducei cum puncto sub e $\textcircled{D}$ anteparlam nq. an — corr. Z . antea partam Φ . ante portam) „Mss. 8^a $\Gamma A A \Gamma \beta$ laudem rei militaris $\Phi\Phi$ admitterent Φ . amittere, Z considerant Φ
- 8 militum multum E eorum I submotis $\Xi V u$. sublati P . summotis γ . s. paullisper X hospitibus $\textcircled{G}$ incolumis Φ castris Γ^{ρ} a m. s.) perveniunt P a barbaris) ab corbaris cum a super o Γ^{ρ}
41. desperata Φ oppugnatione X . pugnatione Ξ castrorum) om. Z nostros) nostra si Φ constitisse) constitissime $\textcircled{G}$ in munitionibus) om. $N\Xi$. in municionibus A^{ρ} quam) q. et Θ transrenum Θ sese) se $X \textcircled{D}\textcircled{G}\textcircled{H}\alpha\gamma - \lambda$ recoeperunt $\textcircled{G}$
- 2 At) $EKPFS\textcircled{B}\textcircled{D}\textcircled{C}\alpha\gamma - \lambda$ ed. Rom. qua usus est Davisius. ac reliqui codd. et edd.) tantus) ten-

ut ea nocte, cum Gaius Volusenus missus cum equitatu ad castra venisset, fidem non faceret adesse cum incolomi Caesarem exercitu. Sic omnium animos timor praecoecus paverat, ut paene alienata mente deletis omnibus copiis equitatum se ex fuga recepissee dicerent neque incolomi exercitu Germanos castra oppugnatos fuisse contenderent. Quem timorem Caesaris adventus sustulit. 42. Reversus ille eventus belli non ignorans unum, quod cohortes ex statione et praesidio essent emissae, questus: ne minimo quidem casu locum relinqui debuisset: multum fortunam in repentino hostium adventu potuisse iudicavit, multo etiam amplius, quod paene ab ipso vallo portisque castrorum 2 barbaros avertisset. Quorum omnium rerum maxime admirandum videbatur quod Germani, qui eo consilio Rhenum transierant, ut Ambiorigis fines depopulerentur, ad castra Romanorum delati optatissimum Ambiorigi beneficium obtulerant. 43. Caesar rursus ad vexandos hostes profectus magno coacto numero ex finitumis civitatibus in omnes

VARIETAS LECTIONIS

- tus cum a super e Γ^{ρ} etiam) om. $GVWY\textcircled{Z}$. postea Ξ terrorum P ea) a Φ noctae c) (Gaius) $A^{\rho}B\Gamma^{\rho}A^{\rho}EZHOA^{\rho}\Sigma G$. graus P . G . $\Xi V\gamma\delta$. C . $\Phi\textcircled{D}\textcircled{C}\alpha\epsilon - u$ Volusenus Pl . Volusenus $\xi\eta$. Volusenus $\textcircled{B}$. Volusenus V ad) in $\Phi X\Phi$ margines $\textcircled{D}$ et σ venissent $\delta\epsilon\zeta\eta$ facerent A^1 sec. Wh. $\delta\epsilon\zeta\eta$. fecerant V . haberet TT , sec. Clark. Mss. nonnulli, sec. Brant. ed. Antverp. a. 1551. haberent $q\sigma\sigma\epsilon\textcircled{H}$ incolomi Φ . incolumem B^1 . in colom G
- 3 Sic — exercitu) om. $\textcircled{H}$ omnium) $TT\Phi X\Phi\textcircled{D}$. omnino) „reliqui Mss. et Edd. pp.“ $AB\Gamma A E Z H O A N \Xi O P \Sigma \Gamma G L S V \textcircled{B}\textcircled{D}\textcircled{C}\alpha\gamma - \xi$ timor animos $E\alpha\gamma - \lambda$. a terror $\Theta K A S\beta$ praecoecupaverat γ . praecoecuparat W . occupaverat $\Phi X\Phi\textcircled{D}$ pene $A^{\rho}B$ deletis) $\delta\epsilon\textcircled{L}\textcircled{I}\textcircled{C}\textcircled{Y}\textcircled{Z}$ equitatu Φ se tantum se $\Phi\textcircled{H}\textcircled{Q}\textcircled{C}\textcircled{D}^2\textcircled{B}m - u$ recipisse P neque — contenderent) om. Φ contenderunt G .
- 4 adventus Caesaris $ZOA^{\rho}\Xi$ substulit $ZPLV\textcircled{C}\alpha\lambda$. substulit Ξ
42. ignorans) „ $AGATTXDF$ 3 al.“ ignarus $ZHOA\Xi\textcircled{D}\textcircled{C}\alpha\gamma - \lambda$ (ignares ξ) $q - r$ unum) om. $ZH \Theta A O\beta$ ex statione) et st. P . ex tatione $\textcircled{D}$. extimatione Ξ et ex G essent emissae) esset emisit Φ ne) non $IGWV$. et ne Ξ minimo) nimio ΞPS quidem) post casui Φ . om. GVW casui) $TT\Phi\textcircled{H}\textcircled{C}\textcircled{Q}\textcircled{L}\textcircled{B}\textcircled{R}$ locum) loco $\textcircled{D}$ debuisset) $\delta\epsilon\textcircled{L}\textcircled{I}\textcircled{C}\textcircled{Y}\textcircled{Z}$ G fortuna E in) rei P potuisse) potius se V . posse Φ iudicavit) $A^{\rho}\textcircled{D}\textcircled{Z}\textcircled{P}\textcircled{D}\textcircled{C}\alpha\gamma - p$. indicavit $\textcircled{H}$ (qu. indicavit H . ind. an ind. E . et sec. Elberl. Φ . in quo, ut in A . Whittius ind. videtur legisse. ind. B sec. Achaint. ind. sec. Beyerl. „Tam parva in Mss. differentia est litterarum in et u, ut vix discernere queas, utrum sic (sit?) scriptum. Hinc forsan oculos meos decepti. Alioquin $\tau\theta$ indicavit exstat quoque in Leidensibus, Vossianis et Bongars. primo. Quod tamen non credo.“
- 2 amplius) plenius Ξ pene A^{ρ} castrorum) om. $\Phi\textcircled{D}$ barbaros) post avertisset ZA^{ρ} advertisset $A^{\rho}E\Theta^1GL$. avertissent $\Phi\sigma\theta\beta\epsilon\textcircled{C} - r$
- 3 Quare ZH rerum omnium $\Xi P\textcircled{D}\textcircled{C}\alpha\gamma - \lambda$. omnium Σ ammirandum $H\textcircled{C}$. advertendum Q quod) q. eo G gemani ξ qui in P consilio) animo X^1 renum) Θ transierunt G . transierunt $\textcircled{H}\alpha\gamma - \lambda$ delati) vac. spat. Φ optatissimum Ξ beneficium) post obtulerant $\Phi\textcircled{H}$ obtulerant) $\Phi\Phi$ (hic opt.) $q\sigma\sigma\epsilon\textcircled{H} - q$. obtinuerant O . obtulerant) „Mss. mei duodecim et Edd. multae“ $B\Gamma A E P F^{\rho} G V \textcircled{B}\textcircled{D}\textcircled{C}\alpha\gamma - \lambda$ abdr. contulerant S . obtinuerunt $ZOKA$ (hic opt.) MN (hic opt.) Ξ . obtulerant $\alpha\gamma - \lambda$ (haec opt.) u, in qua scriptura Plüsch. b secundum A mutavit in p. i intertantum reliquit.
43. XII Φ rursus ad vexandos) „Mss. pler.“ ad v. c. ad v. r. $\Xi P\textcircled{D}\textcircled{C}\alpha\gamma - \lambda q - r$ finitumis) $AB \Gamma A^{\rho}$ civitatibus) om. $\textcircled{H}\alpha\gamma - \lambda$

2 partes dimittit. Omnes vici atque omnia aedificia, quae quisque conspexerat, incende-
 3 bantur, praeda ex omnibus locis agebatur; frumenta non solum a tanta multitudine iu-
 mentorum atque hominum consumebantur, sed etiam anni tempore atque imbris pro-
 cubuerant; ut, si qui etiam in praesentia se occultassent, tamen his deducto exercitu
 4 rerum omnium inopia pereundum videretur. Ac saepe in eum locum ventum est, tanto
 5 cerent captivi nec plane etiam abisse ex conspectu contenderent, ut spe consequendi
 inlata atque infinito labore suscepto, qui se summam ab Caesare gratiam inturos puta-
 rent, paene naturam studio vincerent, semperque paulum ad summam felicitatem de-
 fuisse videretur, atque ille latebris ac silvis aut saltibus se eriperet et noctu occultat-
 us alias regiones partesque peteret non maiore equitum praesidio, quam quattuor,
 quibus solis vitam suam committere audebat. 44. Tali modo vastatis regionibus exer-
 citum Caesar duarum cohortium damno Durocotorum Remorum reducit concilioque in
 eum locum Galliae indicto de coniuratione Senonum et Carnutum quaestionem habere

VARIETAS LECTIONIS

- 2 omnia om. X|| haedificia „et sic deinceps“ S. hedificia E. aedificia L|| incedebantur G. i.
 pecora interficiebantur TTΦΦ (hi duo peccora)
 3 frumenta E|| a tanta TTFXΦDQceh—u. tanta reliqui codd. et edd.|| hominum iumentorum-
 que multitudine ΦXΦ|| consuebantur G|| etiam om. TΦΦ|| tempore γ|| ymbribus Θ. hym-
 bribus α|| etiam iam E|| praesenti I|| se) om. Φ|| his A²B²AYZHN²PΦF²GLVεζγ. his
 Γ²EA²E²ε. iis D edd. rell.|| deductos ζη|| praecundum cy. al. imminere L
 4 sepe A²|| tanto — equitatu) om. N²E²|| omnis partis AIKA²u et int. vers. a. m. pr. Γ².
 omnibus partibus ΓQ. omnis partes B. omnes (partis) H. omnes parte E. ominos partes Θ¹.
 omnes partes „reliqui“ ZΘ²PΦΦD²εcy—la—ei—r. omneis parteis osh|| divisio ZD|| acqui-
 tatus σ|| modo) TT. non m. reliqui et cy—r|| visum) v. est Θ|| fuga) figura A|| circumspice-
 rentur T. conspicerent HXCD. conspexisse dicerent εsh. om. ωab(d)i—u|| nec) „ATAIKANT
 TXDFQ al. β²“ BEZO²εΦΦΩ. se nec P. sed nec Θ²(O)GD²εH²3cy—r|| plane) post etiam
 GV. plene ZF|| abiisse Eal. abse A²PE|| tenderent corr. Z
 5 spe) sepe D. saepe B|| inlata) (A²)BI²AY²E²Φ|| suscepto G|| summa E|| ab Caesare) „A²AN
 al.“ a C. ZΦΦD²εcy—r|| imituros Θ¹|| putarent) al. sperarent L|| pene A²B|| natura E||
 paululum XQ. paululum Φ. perpaullum U|| summa E|| foelicitatem ε|| videretur defuisse a
 ac silvis) TD²ei—u. aut s. TΦXΦF²ooh. om. „reliqui“ ABFAEZΘA²EOPR²GSVD²εcy
 — ξωab(d)|| aut) atque V|| arriperet, corr. erriperet, Z. eripere „Mss. 4 Edd. Rom. Med.
 Ven.“ (in edd. falsus)|| et) ut ΦXΦ|| occultatur Z¹. occupatus TΦXΦ sec. Whitt. C. occultare
 PZLSB²D²εG²εcy. occultaret δεζη|| partes regionales D²εcy—l. r. parteisque osh||
 peteret E. petere „Mss. 2“ PZLSB²D²εcy—l|| non) in δεζη|| equitatum B¹FX. equitatu Z¹Φ.
 equitatus F|| quattuor) A²BP²εcy—ξ. quattuor EZΘ²(O)LN²εoabedh. IIII ΦΦ. IV ei—u||
 suam) silam P|| committere E|| audeat V. aunderet S
 44. vastatis regionibus) vastitas r. A². v. religionibus E¹. factis religionibus ΦΦ|| exercitum E||
 duorum EP|| dampno E²ΦΦF². damno L²D²εa et, qui cum sequenti nomine coniunctum ha-
 bet, Σ|| Durocotorum) (A²)B²Γ²AY²EZO²A²OPR²GSVD²εL²Bi—u. „Durofortum, Durocor-
 tum, Durocotorum Mss. et Edd. qdd.“ Duro costerum Φ. duro corterum Φ. duro eorum E.
 Durocoterum εcy—ξ. Durocolorum a. Durocortum osh—h. Αγορογοτιον Met.|| Rhenorum
 ε—r. Renorum E|| deducit AE. reducit h|| consilioque ΘΦ. conciliumque E|| inducto cy—η||
 Xenomum ZH. Sesonum Θ|| cornutum cy. Carnutum E²G. Carnutum Θ¹|| habere) hanc Q

instituit et de Aecone, qui princeps eius consilii fuerat, graviore sententia pronun-
 tiata more maiorum supplicium sumpsit. Nonnulli iudicium veriti profugerunt; quibus
 cum aqua atque igni interdixisset, duas legiones ad fines Trevirorum, duas in Lingonibus,
 sex reliquas in Senonum finibus Agedinci in hibernis conlocavit frumentoque
 exercitui proviso, ut instituerat, in Italian ad conventus agendos profectus est.

VARIETAS LECTIONIS

- 2 de Aecone) Deacone G|| eius α|| concilii L|| fuere H|| graviori Φ|| pronuntiat B. pronun-
 tiat a Γ². pronunciat ac „Mss. et Edd. qdd.“ AEZHΘAN²EOPLSVB²D²εcy—λ|| more)
 maiore Γ²|| maiorum) om. V|| suppliciorum B. supplitorum γ|| sumpsit u
 3 iudicium Γ². iudicium ε|| veriti) verti α|| aquam X. aque α|| atque) et Φcy—ξabd|| ignem X||
 interdixisset E. interdixit G|| duas) II (ei—u|| finis Φ. finis osh. post Trevirorum abd.
 Trevirorum A²BEP²o. Trevirorum E|| duas) II ei—u|| Linguonibus Φ. legionibus E|| sex
 A²ΦΦoabed. om. V. ex margo Dh. et „Mss. et Edd. qdd.“ BFAEZΘAN²EOPR²GLSVB²D²
 εH²3cy—ξ margo D|| Xenomum ZH|| Agedinci) ATΦXΦCF.
 Αγεδοτιον Met. Agedici Θ¹ε²α². „Meus liber Agedium habet, hoc est Agedicum, et V. C.
 Achillis Statii Ageduon, semper.“ Ciacc. Acedici BIAN sec. Torr. ac edici AE. Acedicii
 E. Acedini O. Acedioi N. sec. Heins. Agedioi „nullus meorum“ oca—u. accedi ZH. ad-
 dixit et GLSVB²D²εG². addixerit et Σ. adduxit atque Θ². adduxit et P²D²εH²cy—ξ. „Agedi-
 dici, Acedicii ceteri“ imbernis E|| conlocavit) (A²)B². . . Fabr. (Γ²)|| furmentoque E. fru-
 mentumque D|| exercitui E. exercitu ZIEΦXu|| proviso) — o corr. Z|| ytaliam E|| peragen-
 dos Θ²S²D²εH²cy—λ|| profectus) profectus ε

Restat ut de occasione huius scriptionis dicatur. Dies adpropinquat festissimus, regis optimi natalis, quem Academia nostra celebrabit oratione solenni a viro clarissimo **Iulio Athanasio Ambrosch, Ph. D. P. P. O.**, habenda. Idem summo Academiae magistratu feliciter perfunctus depositi honoris insignia tradet novi anni rectori magnifico, viro experientissimo **Ioanni Carolo Leopoldo Barkow, Med. D. P. P. O.**, altera oratione solenni munus auspicaturo. Quibus rebus hora locoque solenni agendis Academiae curatorem perillustrem, proceres civitatis, qui in hac urbe degunt, nobilissimos, commilitones ornatissimos, denique omnes Academiae fautores ut interesse velint, ea, qua par est, observantia invitamus.

D. Vratislaviae Nonis Octobr. A. MDCCCL.